

სწავლა და სწავლება ზოგასაქედომ პრაქტიკაში

სასწავლო პროგრამა
მასწავლებლებისთვის

ადამიანური რესურსის მომზადება საოჯახო მედიცინის მოდელისთვის:

- საოჯახო მედიცინის ცენტრი, საუბეთუბნო ბარემო ოჯახის ექიმებისა და ზოგადი პრაქტიკის ექთნების გადამზადებისათვის

საოჯახო მედიცინის სასწავლო ცენტრი

- საოჯახო მედიცინის სასწავლო ცენტრი არის საოჯახო მედიცინის პრაქტიკა რომელიც სამედიცინო საქმიანობის პარალელურად ასორციელებს სასწავლო საქმიანობას;
- საოჯახო მედიცინის ცენტრი დიპლომამდელი და პოსტდიპლომური სამედიცინო განათლების უფლებასა და სასწავლო პრაქტიკის სტატუსს მოიპოვებს საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით;
- საოჯახო მედიცინის სასწავლო ცენტრი უზრუნველყოფს საოჯახო მედიცინის მოდელისათვის ადამიანური რესურსების პროფესიულ მზადებას, იცავს რა პრაქტიკაში სწავლებისა და მრავალდისციპლინარული სწავლების პრინციპებს;
- საოჯახო მედიცინის სასწავლო ცენტრში შექმნილია ოპტიმალური გარემო სწავლის, სწავლების, სამეცნიერო კვლევების წარმოებისა და პროფესიული განვითარებისათვის;

საოჯახო მედიცინის სასწავლო ცენტრი

- ყველა თანამშრომელი სათანადოდ აცნობიერებს საგანმანათლებლო პროცესის წარმოების მნიშვნელობას და ყოველმხრივ უწყობს ხელს მის შეუფერხებელ მიმდინარეობას;
- ცდილობს მის მიერ წარმოებული სამედიცინო საქმიანობა მაქსიმალურად დაუახლოვოს „საუკეთესო პრაქტიკის“ სტანდარტებს. ატარებს სამედიცინო მომსახურების ხარისხის სისტემატურ კრიტიკულ შეფასებასა და ახორციელებს სათანადო ცვლილებებს გაუმჯობესებისათვის;

საქართველოს გამომცდილება

- საოჯახო მედიცინის სასწავლო ცენტრები თბილისში, მცხეთაში, აჭარაში, უილა ქართლში, იმერეთში, კახეთში.
- ოჯახის ექიმისა და ზოგადი პრაქტიკის ექთნების მასწავლებლები
- საოჯახო მედიცინის სასწავლო ცენტრების ქსელი: ნაციონალური, რეგიონული და რაიონული ცენტრები

ზოგად სამედიცინო პრაქტიკაში სწავლებისა და სწავლის პროცესის სპეციფიკა

- დამოკიდებულია კლინიკური საქმიანობის სპეციფიკაზე
- სწავლებას ზოგადი სამედიცინო პრაქტიკის ბარემოში დადებითად აფასებენ, როგორც მასწავლებლები, ასევე მოსწავლეები
- ლონდონის სამედიცინო სკოლაში შემსრულებული ერთ-ერთი დიდ კვლევის მონაცემებით:

მასწავლებლების აზრით ამ ბარემოში სტუდენტი ითვისებს კომუნიკაციის ჩვევებს, სწავლობს პაციენტისადმი სწორ დამოკიდებულებას და ეცნობა “ჭეშმარიტ სამყაროს” ანუ ეჩვევა, როგორ მართოს არადიფერენცირებული პრობლემები

სტუდენტებისთვის კი განსაკუთრებით საინტერესოა ანამნეზის შეკრებისა და ფიზიკალური ნიშნების გამოვლენის ჩვევების განვითარება

ოჯახის ექიმებისა და ზოგადი პრაქტიკის ექიმების მასწავლებლების ფუნქციები და უფლება-

მოვალეობები

- ოჯახის ექიმის მასწავლებლის ძირითად საქმიანობას წარმოადგენს მუშაობა „ოჯახის ექიმის“ თანამდებობაზე სამოქალაქო მედიცინის სასწავლო ცენტრში (ბანყოფილება). კვლავი უნდა უზრუნველყოს საქმიანობას იგი უთმობს თავისი სამუშაო დროის ნაწილს და ახორციელებს, დამტკიცებული სასწავლო პროგრამის ფარგლებში:
- მუშაობას რეზიდენტების მცირე ჯგუფებში;
- ინდივიდუალურ მუშაობას თითოეულ რეზიდენტთან;
- პროგრამით განსაზღვრული პრაქტიკული ჩვენებების სწავლებას;
- რეზიდენტის პრაქტიკულ საქმიანობაზე მეთვალყურეობას;
- მიმდინარე შეფასებას და რეზიდენტის ინდივიდუალურ სასწავლო საჭიროებებზე დაყრდნობით მომავალი კვალიფიკაციური საქმიანობის გეგმების შედგენას.

ოჯახის ექიმებისა და ზოგადი პრაქტიკის ექიმების მასწავლებლების ფუნქციები და უფლება- მოვალეობები

- ოჯახის ექიმის მასწავლებელს აქვს თავისი პროფესიის ფარგლებში მაღალკვალიფიციური სპეციალისტის ცოდნა და უნარ-ჩვევები. გარდა ამისა, იგი ფლობს მოზრდილთა სწავლებისა და ექიმების კოსტდიკლომური პროფესიული მზადების საფუძვლებს
- ოჯახის ექიმის მასწავლებელი ზრუნავს, როგორც საკუთარი, ასევე კოლეგების უწყვეტ პროფესიულ განვითარებაზე. სისტემატურად ეცნობა უახლეს სამედიცინო ლიტერატურას, აქტიურად მონაწილეობს სამეცნიერო კვლევებში, კონფერენციებსა და შეხვედრებში

ოჯახის ექიმის მასწავლებლის ცოდნა და უნარ-ჩვევები

- ქვეყანაში ჯანდაცვის რეფორმის მიმდინარეობის თავისებურებები და პირველადი ჯანდაცვის განვითარების სტრატეგია;
- საოჯახო მედიცინის მოდელის ჩამოყალიბებისა და ფუნქციონირების მარეგულირებელი საკანონმდებლო-ნორმატიული დოკუმენტები;
- ქვეყანაში მოქმედი კანონმდებლობის ფარგლებში ოჯახის ექიმის ფუნქციები და უფლება-მოვალეობები;
- ოჯახის ექიმების საკვალიფიკაციო მოთხოვნები;
- ოჯახის ექიმების პოსტდიპლომური პროფესიული მზადების პროგრამების შემუშავების პრინციპები და მეთოდოლოგია;
- ზოგად პრაქტიკაში შრომითი რესურსის პროფესიული მზადების მეთოდოლოგია, პრაქტიკაში სწავლებისა და მრავალდისციპლინარული სწავლების პრინციპები;
- კლინიკური ეპიდემიოლოგიისა და მეცნიერულ მტკიცებაზე დაფუძნებული მედიცინის საფუძვლები;
- ზოგად პრაქტიკაში კვლევის, უწყვეტი პროფესიული ზრდისა და განვითარების პრინციპები;

ოჯახის ექიმის მასწავლებელს უნდა შეეძლოს

- ოჯახის ექიმთა პროფესიული მზადების პროგრამის ცალკეული მოდულისათვის სასწავლო მიზნებისა და ამოცანების განსაზღვრა;
- პროგრამაში მონაწილეებისათვის სასწავლო მასალის შემუშავება;
- პროგრამაში მონაწილეთა ინდივიდუალური სასწავლო საჭიროებების შეფასება და ამის საფუძველზე, ძირითადი სასწავლო პროგრამის ფარგლებში, ინდივიდუალური სასწავლო გეგმების შემუშავება;
- პროგრამის ამოცანების მისაღწევად მაქსიმალურად ეფექტური სასწავლო მეთოდოლოგიის შერჩევა და მისი გამოყენება;
- პროგრამაში მონაწილეთა თეორიული ცოდნის გადრმაგების მიზნით სემინარების, ლექციების, ინდივიდუალური მეცადინეობების ორგანიზება და ჩატარება;

ოჯახის ექიმის მასწავლებელს უნდა შეეძლოს

- პროგრამაში მონაწილეების მიერ ახალი პრაქტიკული ჩვევების ათვისების მიზნით პრაქტიკული მეცადინეობების, სიმულირებული კონსულტაციების, როლების თამაშის, ვიდეომასალისა და სხვა შესაფერისი მეთოდოლოგიის გამოყენება;
- პროგრამის პროცესში მიმდინარე შეფასების მეთოდების შერჩევა და მათი პრაქტიკულად გამოყენება. შეფასების შედეგების ინტერპრეტაცია და ამის საფუძველზე მომავალი სამუშაო გეგმების შედგენა.
- პროგრამის ჯამური შეფასების პაკეტის შექმნაში მონაწილეობა, მისი სისტემატური განახლების ხელშეწყობა;
- პროგრამის ფარგლებში ჩატარებული პედაგოგიური საქმიანობის შესახებ რეგულარული ანგარიშის მომზადება, რომელშიც ჩატარებული სამუშაოს აღწერისა და ძირითადი მიღწეული შედეგების გარდა, წარმოდგენილი იქნება რეკომენდაციები პროგრამის გაუმჯობესების მიზნით გარკვეული ცვლილებების გატარების თაობაზე.

ზოგადი პრაქტიკის ექთან მასწავლებელი

ზოგადი პრაქტიკის ექთნის მასწავლებლის ძირითად საქმიანობას წარმოადგენს მუშაობა „ზოგადი პრაქტიკის ექთნის“ თანამდებობაზე საოჯახო მედიცინის სასწავლო პრაქტიკაში. პედაგოგიურ საქმიანობას იგი უთმობს თავისი სამუშაო დროის ნაწილს და დამტკიცებული სასწავლო პროგრამის ფარგლებში ასორციელებს:

- მუშაობას ექთნების მცირე ჯგუფებში;
- ინდივიდუალურ მუშაობას კურსის თითოეულ მონაწილესთან;
- პროგრამით განსაზღვრული პრაქტიკული ჩვენებების სწავლებას;
- ექთნის პრაქტიკულ საქმიანობაზე მეთვალყურეობას;
- მიმდინარე შეფასებას და პროგრამაში მონაწილე ექთნის ინდივიდუალურ სასწავლო საჭიროებებზე დაყრდნობით მომავალი პედაგოგიური საქმიანობის გეგმების შედგენას.

ზოგადი პრაქტიკის ექთან მასწავლებელი

- ზოგადი პრაქტიკის ექთნის მასწავლებელს უნდა ჰქონდეს, თავისი პროფესიის ფარგლებში, მაღალკვალიფიციური სპეციალისტის ცოდნა და უნარ-ჩვევები. გარდა ამისა, იგი უნდა ფლობდეს მოზრდილთა სწავლების მეთოდებს
- ზოგადი პრაქტიკის ექთნის მასწავლებელი უნდა ზრუნავდეს როგორც საკუთარი, ასევე კოლეგების უწყვეტ პროფესიულ განვითარებაზე. სისტემატურად ეცნობოდეს უახლეს სამედიცინო ლიტერატურას, აქტიურად მონაწილეობდეს სამეცნიერო კვლევებში, კონფერენციებსა და შეხვედრებში

ზოგადი პრაქტიკის ექთნის მასწავლებელმა უნდა

იცოდეს

- ჯანდაცვის რეფორმის მიმდინარეობის თავისებურებები და პირველადი ჯანდაცვის განვითარების სტრატეგია;
- საოჯახო მედიცინის მოდელის ჩამოყალიბებისა და ფუნქციონირების მარეგულირებელი საკანონმდებლო-ნორმატიული დოკუმენტები;
- ზოგადი პრაქტიკის ექთნის ფუნქციები და უფლება-მოვალეობები;
- ზოგადი პრაქტიკის ექთნების საკვალიფიკაციო მოთხოვნები;
- ზოგადი პრაქტიკის ექთნების გადამზადების პროგრამების შემუშავების პრინციპები;
- ზოგადი პრაქტიკის ექთნების პროფესიული მზადების მეთოდოლოგია;
- ზოგად პრაქტიკაში შრომითი რესურსის პროფესიული მზადების მეთოდოლოგია, პრაქტიკაში სწავლებისა და მრავალდისციპლინარული სწავლების პრინციპები;
- კლინიკური ეპიდემიოლოგიისა და მტკიცებაზე დაფუძნებული მედიცინის საფუძვლები;
- ზოგად პრაქტიკაში კვლევისა და უწყვეტი პროფესიული ზრდისა და განვითარების პრინციპები;

ზოგადი პრაქტიკის ექთნის მასწავლებელს უნდა შეეძლოს

- ზოგადი პრაქტიკის ექთნების პროფესიული მზადების პროგრამის ცალკეული მოდულისათვის სასწავლო მიზნებისა და ამოცანების განსაზღვრა;
- პროგრამაში მონაწილეებისათვის სასწავლო მასალის შემუშავება;
- პროგრამაში მონაწილეთა ინდივიდუალური სასწავლო საჭიროებების შეფასება და ამის საფუძველზე, ძირითადი სასწავლო პროგრამის ფარგლებში, ინდივიდუალური სასწავლო გეგმების შემუშავება;
- პროგრამის ამოცანების მისაღწევად მაქსიმალურად ეფექტური სასწავლო მეთოდოლოგიის შერჩევა და მისი გამოყენება;
- პროგრამაში მონაწილეთა თეორიული ცოდნის გაღრმავების მიზნით სემინარების, ლექციების, ინდივიდუალური მეცადინეობების ორგანიზება და ჩატარება;

ზოგადი პრაქტიკის ექთნის მასწავლებელს უნდა შეეძლოს (ბაბრიძე)

- პროგრამაში მონაწილეების მიერ ახალი პრაქტიკული ჩვევების ათვისების მიზნით პრაქტიკული მეცადინეობების, სიმულირებული კონსულტაციების, როლების თამაშის, ვიდეომასალისა და სხვა შესაფერისი მეთოდოლოგიის გამოყენება;
- პროგრამის პროცესში მიმდინარე შეფასების მეთოდების შერჩევა და მათი პრაქტიკულად გამოყენება. შეფასების შედეგების ინტერპრეტაცია და ამის საფუძველზე მომავალი სამუშაო გეგმების შედგენა.
- პროგრამის შემაჯამებელი შეფასების პაკეტის შექმნაში მონაწილეობა, მისი სისტემატური განახლების ხელშეწყობა;
- პროგრამის ფარგლებში ჩატარებული პედაგოგიური საქმიანობის შესახებ რეგულარული ანგარიშის მომზადება, რომელშიც ჩატარებული სამუშაოს აღწერისა და ძირითადი მიღწეული შედეგების გარდა, წარმოდგენილი იქნება რეკომენდაციები პროგრამის გაუმჯობესების მიზნით გარკვეული ცვლილებების გატარების თაობაზე.

სასწავლო პროცესის ზეგავლენა სამედიცინო ორგანიზაციაში კლინიკური პრაქტიკის წარმოებაზე:

როგორ აისახება სასწავლო პროცესი:

- პრაქტიკის ყოველდღიურ საქმიანობაზე;
- სამედიცინო მომსახურების მიწოდების ხარისხზე;
- თავად პრაქტიკის პერსონალის პროფესიული განვითარების პროცესზე?

საკითხი დისკუსიისთვის

როგორ შევქმნათ ეფექტური
სასწავლო გარემო საკუთარ
პრაქტიკაში

სასწავლო გარემო ამულტორიულ პრაქტიკაში

მოსწავლე
ენტუზიაზმი
აქტიური მონაწილეობა
წინასწარი მზადყოფთა სწავლისთვის

ორბანიზაციული მოწყობა:
მიღების საათები
მასწავლებელი/
სტუდენტი თანაფარდობა

ფიზიკური ინფრასტრუქტურა:
პრაქტიკის სტრუქტურა
ოთახების რაოდენობა

სასწავლო გარემო

მასწავლებელი:
ენტუზიაზმი
ცოდნა
მხარდაჭერა
უკუგება
პროფესიული მოდელი

პაციენტი
მონაწილეობის სურვილი
ჯანმრთელობის რწმენა
სწავლების პროცესი ხელს არ უშლის პაციენტზე ზრუნვას

რა ფაქტორები უნდა გავითვალისწინოთ?

- პროგრამის რა ეტაპზე არიან სტუდენტები
- რა არის ამოცანა კონკრეტულ შემთხვევაში და რა კავშირშია ის მთლიანად პროგრამის მიზნებთან
- განუმარტეთ სტუდენტებს რა ტიპის კლინიკაში იმყოფებიან და რა ტიპის პაციენტებს შეხვდებიან იქ, უთხარით რას მოელოთ მათგან
- უზრუნველყავით, რომ სტუდენტი კარგად გხედავდეთ თქვენც და პაციენტსაც
- ჰკითხეთ სტუდენტებს რის სწავლას გეგმავენ კონკრეტულ მიღებაზე დასწრებით და ეცადეთ მათი მოლოდინი რეალურ სიტუაციას შეუსაბამოთ
- დაგეგმეთ რა დრო უნდა გაატაროს სტუდენტმა მიღებაზე: დაგესწროთ მთელი დროის განმავლობაში, თუ მხოლოდ გარკვეული პერიოდი

კლინიკური სწავლების მოდელი (Hewson, 1992)

- ორიენტაცია: შესაფერისი სასწავლო გარემოსა და შინაარსის ჩამოყალიბება
- წარმოჩენა: სტუდენტების ცოდნის, მიღბომისა და ჩვევების გამოვლენა
- დიაგნოსტიკა: სტუდენტის სისუსტეები, დაბნეულობა, შეცდომები
- ინტერვენცია: ინტერაქციის ხელშეწყობა, იდეების ურთიერთგაცვლა
- მისადაბება: პრობლემის გადაჭრისთვის ახალი იდეების გამოყენება
- მიმოხილვა: სტუდენტის გაცნობიერებულობის დონის შეფასება და პროგრესის მიმოხილვა